অধ্যায় ১৪ঃ পাৰিপাৰ্শ্বিক নীতিশাস্ত্ৰ ঃ খ্ৰীষ্টান আৰু ইছলাম

অধ্যায় গাঁথনি

১৪.১ উদ্দেশ্য

১৪.২ পৰিচয়

১৪.৩ পাৰিপাৰ্শ্বিক নীতিশাস্ত্ৰ সম্পৰ্কে খ্ৰীষ্টানৰ মতামত

১৪.৪ খ্ৰীষ্টান পৰম্পৰাৰ প্ৰকৃতি আৰু বিশ্বাস

১৪.৫ পাৰিপাৰ্শ্বিক নীতিবিদ্যা সম্পৰ্কে ইছলামৰ ধাৰণা

১৪.৬ মানুহ আৰু প্ৰকৃতি সম্পৰ্কে ইছলামৰ ধাৰণা

১৪.৭ ইছলামৰ সমসাময়িক পাৰিপাৰ্শ্বিক বিচৰা

১৪.৮ সমকালীন মুছলমান পৰিবেশবিদ সকলৰ আন্দোলন

১৪.৯ অধ্যায়টিৰ পৰা আমি কি শিকিলোঁ

১৪.১০ অধিক জানিবলৈ

১৪.১১ অগ্ৰগতিৰ খতিয়ান

১৪.১২ আৰ্হি প্ৰশ্ন

১৪.১ উদ্দেশ্য

এই অধ্যায়টি অধ্যয়ন কৰি আপুনি—

- মানৱ, প্ৰকৃতি আৰু ঈশ্বৰৰ মাজৰ সম্পৰ্কৰ ক্ষেত্ৰত খ্ৰীষ্টান মতবাদক পৰীক্ষা কৰিব পাৰিব
- প্ৰকৃতিৰ লগত মানুহ সম্পৰ্কৰ ক্ষেত্ৰত খ্ৰীষ্টান ধৰ্মক আগুৰি থকা যুক্তিতৰ্কক বুজিব সক্ষম হ'ব
- কেনেকৈ খ্ৰীষ্টান আৰু ইছলাম ধৰ্মৰ মৌলিক বিশেষত্ববোৰে পাৰিপাৰ্শ্বিক সজাগতাক অনুপ্ৰেৰণা যোগায় তাক বুজিব পাৰিব।
- প্ৰকৃতি আৰু পৰিবেশৰ সম্বন্ধে ইছলামৰ মতবাদক পৰীক্ষা কৰিব পাৰিব
- সমসাময়িক পৰিবেশমূলক সমস্যাৰ সমাধানৰ ইছলাম ধৰ্মৰ পাৰিপাৰ্শ্বিক আন্দোলনৰ প্ৰভাৱক বুজিব পাৰিব।

১৪.২ পৰিচয়

খ্ৰীষ্টান ধৰ্মৰ প্ৰকৃতি আৰু মানুহৰ দায়িত্ববোধৰ প্ৰতিক্ৰিয়াৰ ওপৰত এক দীঘলীয়া পৰম্পৰাগত ইতিহাস আছে। ঐতিহাসিকভাৱে অন্যান্য ধৰ্মীয় পৰম্পৰাতকৈ প্ৰটেষ্টাণ্টধৰ্মৰ লগত পাৰিপার্শ্বিকতাৰ এক শক্তিশালী ধাৰণা জড়িত হৈ আছে। জাৰ্মানী, ছুইডেন, ছুইজাৰলেণ্ড, ইউনাইটেড কিংদম, ইউনাইটেড ষ্টেটছ আৰু নিউজিলেণ্ড আদি দেশৰ এক শক্তিশালী শৃংখলাবদ্ধ পৰিৱেশমূলক নীতি-নিয়ম আৰু বৃহৎ সংখ্যক পৰিৱেশমূলক বে-চৰকাৰী সংস্থান আছে। যদিও পাৰিপার্শ্বিকতাৰ ধাৰণা ১৯৬০ চনতে সেই প্ৰটেষ্টাণ্ট দেশসমূহেও প্ৰথমবাৰ আৰম্ভ হৈছিল, যেতিয়া আনুষ্ঠানিকভাৱে গীৰ্জালৈ যোৱাক অস্বীকাৰ কৰা হৈছিল, প্ৰচেষ্টাণ্ট খ্ৰীষ্টান সংস্কৃতিৰ উপাদানবোৰে পৰিৱেশমূলক প্ৰতিবাদক বন্ধুভাৱাপন্ন আৰু উদ্যোগবাদ আৰু পুঁজিবাদক দমন কৰিবলৈ গণতান্ত্ৰিকভাৱে হেঁচা প্ৰয়োগ কৰা হৈছিল। বিপৰীতক্ৰমে কেথলিক আৰু আস্তিক খ্ৰীষ্টান দেশবোৰে অতি কমসংখ্যক পাৰিপার্শ্বিক গতিশীলতা প্ৰদৰ্শন কৰিছিল আৰু সেই দেশবোৰৰ বহুসংখ্যক প্ৰটেষ্টাণ্ট ধৰ্মাৱলম্বী দেশতকৈ বহু কমকৈ পাৰিপার্শ্বিক বিধি-বিধান আছিল। কিছুসংখ্যকে যুক্তি আগবঢ়াইছিল যে পাৰিপার্শ্বিক প্ৰটেষ্টাণ্ট খ্ৰীষ্টান দেশবোৰত উদিত হৈছিল কাৰণ দ্বাদশ শতিকাৰ মাজ ভাগত জীৱিত শ্ৰেণীৰ বিশেষত্ব উপলব্ধি কৰাত সেই দেশবোৰ প্ৰথম আছিল। এইটোৱে গুণগত জীৱনৰ ওপৰত এক গভীৰ প্ৰভাৱ পেলায়। ই সৰ্বসাধাৰণৰ সম্পৰ্কত পৰিৱেশক সাঙুৰি লয় আৰু সেয়েহে সৰ্বসাধাৰণৰ অভিপ্ৰায়কো সাঙুৰি লৈ গুণগত জীৱনৰ ওপৰত এক গভীৰ প্ৰভাৱ পেলায়।

জানি থোৱা ভাল

যীশুখ্ৰীষ্টৰ প্ৰকৃতি সম্পৰ্কীয় শিক্ষাক বুজিবলৈ হ'লে আমি আমাৰ মনত Old Testament ৰ সৃষ্টি সম্পৰ্কীয় ধাৰণাক মন কৰিব লাগিব আৰু Jewish ৰ নীতিশাস্ত্ৰ আৰু ন্যায়িক পৰম্পৰাক গ্ৰহণ কৰিব লাগিব যি তেওঁ আৰু তেওঁৰ শ্ৰোতাসকলে ভাগ কৰিছিল। ইয়াৰ বাবে কোনোৱে Judaism বা ইহুদীধৰ্ম বিচাৰ কৰি চাব লাগিব।

১৪.৩ পাৰিপার্শ্বিক নীতিশাস্ত্ৰ খ্ৰীষ্টান মতামত

যদিও খ্ৰীষ্টানধৰ্মৰ মানৱকেন্দ্ৰীকতাৰ হকে এক লক্ষ্য, তথাপি খ্ৰীষ্টান পৰিৱেশবিদসকলে সকলো খ্ৰীষ্টানলোকৰে পৰিৱেশৰ দায়িত্ববোধক ঈশ্বৰৰ পৃথিৱীৰ দেৱান হিচাপে অধিক জোৰ দিছিল। যি হ'লেও, খ্ৰীষ্টান পৰিৱেশবিদসকলে যুক্তি দিছিল যে বাইবেল সম্বন্ধীয় গুৰুত্ব দেৱানীস্বৰূপ নহয়, যে পৃথিৱী হ'ল পৰমণিতাৰ অৱশিষ্ট আৰু ই ইয়াৰ মানৱ আৱাশীৰ অংশীদাৰ

নহয়। সেয়েহে তেওঁলোকে আঁচনি আৰু অভ্যাসবোৰ অস্বীকাৰ কৰিছিল যি স্বাস্থ্যৰ প্ৰতি বা গ্ৰহৰ জীৱন ধাৰণৰ প্ৰতি ভাবুকি আনে, এই পৰিৱেশবিদসকল বিশেষভাৱে চাৰিওফালে বিয়পি থকা সমসাময়িক নতুন কৰিব নোৱাৰা সংস্থানৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ, স্বাভাৱিক বাসস্থান ধ্বংস, প্ৰদূষণ আৰু অন্যান্য উৎপাদক যিবোৰে বতৰৰ পৰিবৰ্তনত অৰিহনা যোগায় নাইবা যিয়ে পৰিৱেশৰ স্বাস্থ্যৰ প্ৰতি ভাবুকি অনা আদি কাৰকৰ লগত জড়িত আছিল।

তেওঁলোকে বিশ্বাস কৰিছিল যে ইছলামীয় আৰু এছিয়াৰ দেশবোৰত পৰিৱেশীয় চাপ দুৰ্বল, এছিয়াৰ প্ৰসঙ্গত, পৰিৱেশ প্ৰতিবাদৰ সৰ্বসন্মতীয় ৰূপটো আনুষ্ঠানিক ৰাজনৈতিক ৰঙ্গভূমি হিচাপে মনত উদয় নহয়। বিশেষতঃ ই দুৰ্বলসকলৰ পৰিৱেশবাদৰ আকাৰটোক গ্ৰহণ কৰে য'ত সম্প্ৰদায়বোৰ যাৰ উৎসসমূহক অৱনমিত কৰা হয় বা ধ্বংস কৰা হয় সহযোগীৰ কাৰ্যৰদ্ধাৰা, চৰকাৰৰদ্ধাৰা বা ব্যক্তিগত ভূ-স্বামী সকলৰ প্ৰতিভা বা বাধাৰদ্ধাৰা, থলুৱা বাসীন্দাসকলৰ প্ৰত্যক্ষ কাৰ্যৰদ্ধাৰা এনেকুৱা যে চিপকো মহিলাসকলে উত্তৰ পাৰত থকা তেওঁলোকৰ গাওঁবোৰৰ ভিতৰত গছবোৰক কাঠ ব্যৱসায়ীসকলৰ পৰা কাটিব নোৱাৰাকৈ ৰক্ষা কৰিছিল।

তথাপি Lynu White এ তেওঁৰ বিখ্যাত ৰচনা "The Historical Roots of Our Ecological Crisis" ত উল্লেখ কৰিছিল যে প্ৰটেষ্টাণ্টসকলৰ পৰিৱেশৰ লগত থকা সম্পৰ্কৰ পৰা দূৰত পৰম্পৰাগত খ্ৰীষ্টানসকলৰ কেথলিক আৰু প্ৰটেষ্টাণ্ট দুয়োটা আকাৰেই হৈছে পাশ্চাত্য উদ্যোগিক সমাজ আৰু প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ পৰিৱেশবিৰোধী অভিপ্ৰায়সমূহৰ মুখ্য বিচাৰাত্মক উৎস। White এ কৈছিল যে Genesis ত উল্লেখ থকাৰ দৰে বৰ্তমান সময়ৰ পাৰিপাৰ্শ্বিক সমস্যাবোৰৰ মূল ভেঁটি প্ৰকৃতিৰ ওপৰত মানৱৰ প্ৰভূত্বৰ ধাৰণাৰ লগত যুক্ত হৈ থাকে আৰু পাশ্চাত্য প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ উন্নতি আৰু প্ৰকৃতিৰ সৈতে একাত্মতা এইধৰণৰ প্ৰকৃতিৰ দৃষ্টিভঙ্গীৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল। White ৰ সিদ্ধান্ত বহু সময়ত নাকচ কৰা হৈছিল। White এ যুক্তি দিছিল যে খ্ৰীষ্টানৰ সৃষ্টি তত্ব ই জীৱমণ্ডলৰ পৰা পবিত্ৰতাৰ এক স্পষ্ট পৃথকীকৰণক অন্তৰ্ভুক্ত কৰিছিল। সৃষ্টিতত্ব (Genesis) শিক্ষাৰ লগত অন্য জাতিৰ ওপৰত মানুহৰ প্ৰভূত্বৰ এই সংযোজনে পাশ্চাত্যৰ অমানবীয় জগতৰ ত্ৰিকাস্থি-সংযোগক পালন কৰিছিল। পুনৰ ই জীৱমণ্ডলৰ এক শক্তিশালী মানৱ কেন্দ্ৰীক ধাৰণা আৰু অন্য জাতিৰ ধাৰণাকো পালন কৰিছিল যি সিহঁতৰ মানৱৰ প্ৰতি সহজাত মূল্যবোধতকৈ সহায়ক মূল্যবোধক গুৰুত্ব দিছিল। বিপৰীতক্ৰমে White এ যুক্তি দিছিল যে, অন্য সাংস্কৃতিক আৰু ধাৰ্মিক পৰম্পৰাই ভৌতিক জগতৰ ক্ষেত্ৰত পবিত্ৰ স্থিতিক এক বৃহৎ গুৰুত্ব প্ৰদান কৰে আৰু অন্যান্য সৃষ্টি আৰু মানুহৰ মাজৰ পাৰস্পৰিক সম্পৰ্কক অন্তৰ্ভুক্ত কৰে, যেনেকৈ কিছুমান এছিয়ান পৰম্পৰাৰ পুনঃ অৱতাৰৰ ওপৰত বিশ্বাস। White এ পুনৰ স্বীকাৰ কৰিছিল যে যদিও খ্ৰীষ্টান পৰম্পৰা সজাতীয় নহয় আৰু খ্ৰীষ্টান শিক্ষক যেনে Saint Francis আৰু অন্যান্যসকলে মানুহ আৰু অন্যান্য জীৱৰ মাজত কম প্ৰভুত্ব আৰু অধিক গণতান্ত্ৰিক সম্পৰ্কক গুৰুত্ব দিছিল। এ যুক্তি দিছিল যে খ্ৰীষ্টান পৰম্পৰা হ'ল পাশ্চাত্যৰ সভ্যতাৰ পাৰিপাৰ্শ্বিক

সমস্যাৰ মূল আৰু ইয়েই সমস্যাবোৰ সমাধানৰ বাবে গ্ৰহণ কৰা উৎসবোৰ অনুপ্ৰেৰণামূলক আৰু খ্ৰীষ্টানসকলৰ পাৰিপার্শ্বিক সমস্যাবোৰৰ সমাধানৰ ক্ষেত্ৰত খ্ৰীষ্টান সমৰ্থনৰ এক বৃহৎ শৃংখলাৰ আহ্বানক সহায় কৰে।

White এ পাৰিপার্শ্বিক সমস্যাবোৰৰ উৎসক প্ৰকৃতিৰ ধ্বংসাত্মক দৃষ্টিভঙ্গীত স্থান দিছিল যে সেইবোৰ খ্ৰীষ্টান পৰম্পৰাৰ শাসনৰ কেন্দ্ৰ আছিল। বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ এজন ইতিহাসবিদ হিচাপে White এ পাৰিপার্শ্বিক সমস্যাত সিহঁতক কমকৈ গুৰুত্ব দিয়া নাছিল। যদিও, তেওঁ সিহঁতক চুড়ান্ত কাৰণতকৈ আসন্ন কাৰণ হিচাপে চাইছিল। তেওঁৰ মতে বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তিবিদ্যাই শাসনৰ প্ৰবৃত্তি হিচাপে নিজকে খ্ৰীষ্টানধৰ্মৰ ভিতৰত প্ৰকাশ কৰিছিল। White এ স্বীকাৰ কৰিছিল যে পৰিৱেশীয় সমস্যাবোৰ সমগ্ৰ পৃথিৱীতে পোৱা যায়, আনকি সেইবোৰ ক্ষেত্ৰতো যাক আমি খ্ৰীষ্টান জগতৰ অংশ বুলি নাভাবো। তথাপিও শেষত খ্ৰীষ্টান ধৰ্মই পৰিৱেশমূলক সমস্যাৰ বাবে দায়ী তেওঁৰ সন্তানৰ মাজেৰে, বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ মাজেৰে আৰু তাৰ বিৰুদ্ধ মত যেনে মাৰ্ক্সবাদৰ মাজেৰে। White ৰ মতে, খ্ৰীষ্টান ধৰ্মৰ বিশেষত্ব হ'ল যে ই পৃথিৱীৰ ধৰ্মসমূহৰ ভিতৰতে আটাইতকৈ "মানৱ কেন্দ্ৰীক"। পৰম্পৰাগত খ্ৰীষ্টান ধৰ্মৰ কাহিনীক কেন্দ্ৰ হ'ল ঈশ্বৰে যীশুৰ ৰূপত মানৱ আকৃতি ধাৰণ কৰিছিল। ইহুদী ধৰ্ম আৰু ইছলাম ধৰ্মৰ নিচিনাকৈ অন্য নিকট অন্য প্ৰাচ্য ধৰ্মীয় পৰম্পৰাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত এই ধাৰণা ঈশ্বৰ নিন্দীত। এই পৰম্পৰাবোৰ "মানৱ কেন্দ্ৰীক" হোৱাতকৈ মুখ্যতঃ "ঈশ্বৰ কেন্দ্ৰীক"। ইছলাম ধৰ্ম আৰু ইহুদী ধৰ্ম দুয়োটাতে ঈশ্বৰ সৰ্বোত্তম। তেওঁ যিদৰে প্ৰকৃতিৰ পৰা স্বাভাৱিকভাৱে পৃথক ঠিক তেনেকৈ মানুহৰ পৰাও পৃথক। মানুহ আৰু প্ৰকৃতি দুয়োটাই তেওঁৰ শিল্প, কিন্তু সিহঁত কোনোপধ্যে দিব্য নহয়। দুৰবৰ্তী প্ৰাচ্য পৰম্পৰা যেনে বৌদ্ধধৰ্ম, হিন্দুধৰ্ম আৰু ইছলামধৰ্মত যীশুৰ দিব্যত্বৰ ধাৰণা কোনো আকস্মিক ঘটনা নহয়। এই পৰম্পৰাবোৰত দিব্যতত্বক সকলো জীৱিত সত্তাৰ মাজত স্পষ্ট ৰূপত দেখা যায়। বাস্তৱিকতে এই পৰম্পৰাসমূহৰ মাজত আধ্যাত্মিক অভ্যাসৰ লক্ষ্যক কেতিয়াবা নিজৰ ভিতৰতে অনুভূত দেবত্ব হিচাপে দেখা যায়। খ্ৰীষ্টান ধৰ্মৰ বিপৰীত দিশত, এই সকলো পৰম্পৰাই মানৱ কেন্দ্ৰীকতাক অস্বীকাৰ কৰে। এই 'মানৱ কেন্দ্ৰীকতাকে" White এ খ্ৰীষ্টানধৰ্মৰ প্ৰমুখ ৰূপত অদ্বিতীয় বুলি বিশ্বাস কৰিছিল, যি আধুনিক বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ উন্নতিক উদ্ভাসিত কৰিছিল, যি বিপৰীতক্ৰমে পাৰিপার্শ্বিক সমস্যাক নেতৃত্ব দিছিল।

White এ তেওঁৰ কাহিনী বিশেষভাৱে বৰ্ণনা কৰিছে। তেওঁৰ বাবে মধ্যযুগৰ শেষৰফালে বিকাশ লাভ কৰা কৃষি, জলসিঞ্চন আৰু গছকটা আদি নতুন ৰূপবোৰে আধুনিক বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ উত্থানক ইঙ্গিত দিয়ে। এই প্ৰযুক্তিবিদ্যাবোৰৰ পৰিচয় আৰু বিস্তৃত ৰূপত স্বীকাৰ কৰা কাৰ্যই জগতৰ আধুনিক দৃষ্টিৰ আৰম্ভণিকে সূচায়। এই দৃষ্টিত, প্ৰকৃতি নিয়ন্ত্ৰিত হয় মানুহৰদ্বাৰা তেওঁৰ লাভালাভৰ বাবে। White এ কৈছিল যে এই প্ৰযুক্তিবিদ্যাসমূহৰ ব্যৱহাৰো মাজে সময়ে খ্ৰীষ্টানধৰ্মৰ লগত মিশ্ৰিত হৈ থকা এক অলপসংখ্যক পৰম্পৰাই বিৰোধীতা কৰিছিল, যি পৃথিৱীৰ

মানৱ পৰিৱৰ্তনক পাপ গৌৰৱময় প্ৰকাশ হিচাপে চাইছিল। এই অলপ সংখ্যক পৰম্পৰাই জোৰ দিছিল যে মানুহৰ ভূমিকা হ'ল প্ৰকৃতিক শাসন কৰাতকৈ ইয়াৰ লগত সমিলমিলেৰে জীয়াই থকা। দ্বাদশ শতিকাৰ Assisi ৰ মহাপুৰুষ Francis এই পৰম্পৰাবোৰৰ প্ৰতীকাত্মক। White এ বিশ্বাস কৰিছিল যে আমাৰ পাৰিপাৰ্শ্বিক সমস্যাৰাজিৰ কোনো সঁচা সমিধান সেই ধৰণৰ খ্ৰীষ্টানধৰ্মৰ অল্পসংখ্যক পৰম্পৰাৰ ওপৰত আৰু লগতে এছিয়াৰ পৰম্পৰা আৰু সেইবোৰ পৰম্পৰাৰ ওপৰত আৰু লগতে এছিয়াৰ পৰম্পৰা আৰু সেইবোৰ পৰম্পৰা যাক স্বদেশী সংস্কৃতিক বিচাৰি পোৱা যায় তাৰ ওপৰত প্ৰস্তুত কৰিব লাগিব।

১৪.৪ খ্ৰীষ্টান পৰম্পৰাৰ প্ৰকৃতি আৰু বিশ্বাস

প্ৰাচ্য আৰু পাশ্চাত্যৰ খ্ৰীষ্টান পৰম্পৰাই এক পদৰ সীমা প্ৰতিষ্ঠা কৰিছিল ঈশ্বৰ, মানবীয়তা আৰু প্ৰকৃতিৰ মাজৰ সম্পৰ্কত, যাৰ মূল আছিল বিশেষকৈ যীশু আৰু আদিম বা প্ৰাৰম্ভিক খ্ৰীষ্টানসকলৰ জীৱনৰ সৃষ্টি আৰু মুক্তি সম্পৰ্কীয় বাইবেলৰ কাহিনী। জেনেছিছ বা উৎপত্তিতত্বসমূহে বিশ্বব্ৰহ্মাণ্ডত মানুহৰ স্থানৰ ওপৰত খ্ৰীষ্টান ইতিহাসৰ প্ৰতিফলনৰ ক্ষেত্ৰত এক কেন্দ্ৰীয় ভূমিকা পালন কৰিছিল। বিশেষকৈ প্ৰথম তিনিটা অধ্যায়ত, যাক প্ৰাৰম্ভিক খ্ৰীষ্টান ফাদাৰসকলে বিশদভাৱে আলোচনা কৰিছিল আৰু য'ত আধুনিক খ্ৰীষ্টানসকলে বৰ্তমান পাৰিপাৰ্শ্বিক সমস্যাৰ ওপৰত পৰম্পৰাগত জ্ঞানৰ উৎসক নিৰ্বাচন কৰিছিল। পৰম্পৰাগতভাৱে খ্ৰীষ্টানসকলে প্ৰতিষ্ঠা কৰিছিল যে উৎপত্তিতত্বৰ কথনবোৰে সূচিত কৰিছিল যে ঈশ্বৰে শূণ্যৰপৰা জগতখন সৃষ্টি কৰিছিল আৰু ইয়াক সৃষ্টি কৰা হৈছিল মানুহৰ সেৱাৰ বাবে আৰু ঈশ্বৰৰ গৰিমা প্ৰকাশৰ বাবে। জিউছসকলৰ দৰে খ্ৰীষ্টানসকলেও মানি লৈছিল যে আডাম আৰু ইভৰ কাহিনী আৰু নিষিদ্ধ আপেলৰ কাহিনীয়ে কেৱল মানুহ আৰু সৃষ্টিকৰ্তাৰ মাজত এক পৰিবৰ্তনশীল সম্বন্ধকে বুজোৱা নাছিল, কিন্তু সৃষ্টিৰ প্ৰক্ৰিয়াত পাপৰ প্ৰৱেশৰো সংকেত দিছিল। প্ৰাৰম্ভিক খ্ৰীষ্টান ফাদাৰসকলে প্লেট'নিক ধাৰণাক গ্ৰহণ কৰিছিল যে মানবীয়তা হৈছে প্ৰাকৃতিক জগতৰ সুক্ষ্মৰূপ বা জগত সেয়েহে মানুহৰ ভাগ্যই অন্যান্য সকলো সৃষ্টিৰে ভাগ্যৰ ক্ষেত্ৰত কেন্দ্ৰীয় ভূমিকা পালন কৰে। কিন্তু বহুসংখ্যক ফাদাৰৰ মতে, এই অদ্বিতীয় স্থিতিয়ে মানুহক সৃষ্টিৰ কেন্দ্ৰ বা ভাগ্য কৰিব নোৱাৰিছিল। বিপৰীতক্ৰমে, সকলো জীৱন সকলো সময়তে, জন্মৰ পৰা মৃত্যুলৈকে গতিৰ সত্তা হিচাপে গ্ৰহণ কৰা হৈছিল। তেওঁলোকে সৃষ্টিৰ সময় আৰু স্থানৰ অসীম, সনাতন দিব্যত্বক এক বিছিন্ন অংশ হিচাপে দেখুৱাইছিল যদিও উদ্দেশ্যমূলকভাৱে ঈশ্বৰে উভতি যোৱাৰো আদেশ দিছিল। গ্ৰীক ফাদাৰ, যেনে Nazianzus ৰ Gregory (Bergman 2005) ৰ ব্যাখ্যা অনুসৰি আদাম আৰু ইভৰ পতনৰ পৰিনাম কেৱল মানৱ জাতিতে সীমিত নাছিল কিন্তু সকলো সৃষ্টিকে তথা সমগ্ৰ জীৱমণ্ডলকে সংক্ৰমিত কৰিছিল। সেয়েহে পতন আৰু প্ৰকৃত পাপৰ তত্বই দুয়োধৰণৰ খ্ৰীষ্টান ধৰ্মপুথি সম্পৰ্কত যেনে Francis Schaeffer আৰু আস্তিক

ধৰ্মবাদী Patriarch Bartholomew আদিয়ে যুক্তি আগবঢ়োৱা আধুনিক পাৰিপার্শ্বিক সমস্যাবোৰৰ আলোচনাত এক গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰিছিল। পতন হ'ল ইতিহাসৰ প্ৰথম দৃষ্টান্ত য'ত মানুহে গৌৰৱেৰে নিজকে সৃষ্টিকৰ্তা হিচাপে স্থাপন কৰিছিল। পৰিনামস্বৰূপে তেওঁলোকৰ সৃষ্ট স্বাধীনতাতকৈ তেওঁলোকে জগতলৈ পাপহে কঢ়িয়াই আনিলে যি মানুহক বিষয়ভাৱে কেৱল ঈশ্বৰৰ লগতে আৰু আন ব্যক্তিৰ লগতে নহয় আনকি অন্য সৃষ্টিৰ লগতো প্ৰতিষ্ঠা কৰিলে। এই নতুন সত্তা, পাপ বা দৃষ্টকৰ্মই সৃষ্টিৰ নিয়মৰ প্ৰকৃত শান্তি আৰু ঐক্যতাত ব্যাঘাত জন্মায়। এই দৃষ্টিকোণৰ পৰা আধুনিক পাৰিপার্শ্বিক সমস্যাবোৰ হ'ল এই জগতত সংঘটিত হোৱা দৃষ্টকৰ্মৰ ব্যাঘাতৰ ফল আৰু অৰ্থনৈতিক আৰু বৈজ্ঞানিক দিশৰো এক নৈতিক আৰু আধ্যাত্মিক সমস্যা।

একবিংশ শতিকাৰ পাৰিপার্শ্বিক সমস্যাৰাজিৰ দৃষ্টিকোণৰ পৰা উৎপত্তিমূলক কাহিনীৰ এক মহত্বপূৰ্ণ বিশেষত্ব হ'ল অন্যান্য জীৱ আৰু সৃষ্টিৰ ওপৰত শাসন কৰিবলৈ মানৱসত্তাক প্ৰদান কৰা এক বিশেষ কাৰ্য। প্ৰটেষ্টাণ্ট পুনৰগঠনৰ সময়ৰ পৰাই উৎপত্তি তত্ব। আৰু ২ ৰ ওপৰত অধিকৃত শিক্ষাই উদ্দেশ্যমূলক শিক্ষাত বিশেষ জোৰ দিছিল। এই ড'মেইনৰ জনাধেশ মিছনেৰী সকলৰ দ্বাৰা বাৰে বাৰে আহ্বান কৰা হৈছিল যিয়ে আধুনিক ইউৰোপীয় সাম্ৰাজ্যবাদৰ ব্যৱসায়ী আৰু যুদ্ধজাহাজক অনুসৰণ কৰিছিল। খ্ৰীষ্টান মিছনৰ সংস্পৰ্শ আৰু বিলুপ্ত হোৱা পাৰিপার্শ্বিক বিপত্তিসমূহ যিয়ে বিদেশী প্ৰজাতিৰ পৰিচয় অনুসৰণ কৰিছিল আৰু পৃথিৱীক আগুৰি থকা বিস্তৃত ইউৰোপৰ কৃষিজাত প্ৰথাবোৰ অনুসৰণ কৰিছিল সেইবোৰে White ৰ দৰে বহুতো পৰিবেশবিদৰ যুক্তি দিবলৈ নেতৃত্ব দিছিল যে খ্ৰীষ্টান ধৰ্মই হ'ল সকলো পাৰিপার্শ্বিক সমস্যাৰ মূল। অৱশ্যে Augustine (354-430) আৰু Thomas Aquinas (1224/25-1274) আদি পাশ্চাত্য খ্ৰীষ্টান ধৰ্মৰ প্ৰসিদ্ধ ব্যক্তিয়ে সৃষ্টিৰ প্ৰভূত্বক জোৰ দিছিল জীৱ হিচাপে ঈশ্বৰৰ প্ৰতিমূৰ্ত্তিস্বৰূপে গঠন কৰা আদাম আৰু ইভক দিয়াত, নৱতত্ববিদ Symeon (949-1022), Bingen ৰ Hildegarrd (1098-1479) আৰু Francis আদিয়ে জোৰ দিছিল যে মানুহ আৰু অন্যান্য জন্তুৱে পবিত্ৰতাৰে গঢ়া জীৱবোৰ যাক পৃথিৱীত বৃদ্ধি কৰিবৰ বাবে আহ্বান কৰা হৈছিল সেইবোৰ সত্তাৰ স্থিতিক ভাগ কৰিছিল আৰু জোৰ দিছিল যে উৎপত্তিতত্বৰ কাহিনী অনুসৰি মানুহৰ সহচৰ হিচাপে জীৱবোৰৰ সৃষ্টি কৰা হৈছিল।

অৱশ্যে এই মতবাদৰ বিপৰীতে, Robin Attfield আদি পণ্ডিতে যুক্তি দিছিল যে খ্ৰীষ্টান ধৰ্মই প্ৰকৃতিৰ জীৱবোৰৰ স্বাধীন মূল্যবোধৰ তত্বাৱধান লৈছিল আৰু প্ৰকৃতি জগতৰ যত্ন আৰু দায়িত্বৰ পৰিচালকৰূপে সংকল্পবদ্ধ হৈছিল। Old Testament ত এই মূল্যবোধক স্থাপন কৰা হৈছিল, যীশুৰদ্বাৰা পূৰ্বকল্পনা কৰা হৈছিল আৰু New Testament ত গ্ৰহণ কৰা হৈছিল। মাজে সময়ে সেইবোৰ পাহৰি যোৱা বা বিকৃত কৰা হৈছিল কিন্তু বিংশ শতিকাৰ শেষৰ ফালে সেইবোৰ ক্ৰমান্বয়ে পুনঃ আৱিস্কাৰ কৰা হৈছিল।

অগ্রগতি নিৰীক্ষণ

প্রশ্ন ১ ঃ Lynu White ৰ মতে সমসাময়িক পাৰিপার্শ্বিক সমস্যাবোৰৰ মূল কি?

.....

.....

প্রশ্ন ২ ঃ খ্রীষ্টান পৰিবেশবিদসকলৰ পৰিৱেশমূলক ধাৰণাবোৰ কি কি?

.....

.....

প্রশ্ন ৩ ঃ The Historical Roots of Our Ecological Crisis নামৰ বিখ্যাত গ্রন্থখনৰ লিখক কোন?

.....

.....

প্রশ্ন ৪ ঃ পাৰিপার্শ্বিক নীতিবিদ্যা সম্পর্কত খ্রীষ্টান ধর্মৰ বিৰুদ্ধে উত্থাপিত হোৱা আটাইতকৈ সার্বজনীন দোষটো কি আৰু কিয় এই দোষটো উত্থাপিত হৈছিল।

.....

.....

প্রশ্ন ৫ ঃ Old Testament ত প্রতিষ্ঠাপন কৰা পাৰিপার্শ্বিক মূল্যবোধবোৰ কি কি আছিল?

.....

.....

১৪.৫ পাৰিপার্শ্বিক নীতিবিদ্যা সম্পর্কে ইছলামধর্মৰ ধাৰণা

ইছলাম হ'ল এটা আৰবী শব্দ, যাৰ সাহিত্যিক অর্থ হ'ল সর্ম্পন কৰা" আল্লাৰ ইচ্ছাৰ ওচৰত। আৰবীয়ান দ্বীপত একবিংশ শতিকাৰ প্রাৰম্ভিক সপ্ত শতিকাতে উদ্ভৱ হোৱা এক অদ্বৈতবাদী ধর্ম হ'ল ইছলাম ধর্ম। ইছলাম পৰম্পৰাৰ মতে, আব্দুল্লাৰ পুত্র মহম্মদ, পশ্চিম আৰবীয়ান চহৰ মক্কাৰ পৰা অহা এজন পবিত্র ব্যক্তি (সদাগৰ) যি ৬১০ চনত আশ্রয়স্থল বিচাৰি

থকা সময়ত দিব্য ৰহস্য উদঘাটন কৰিছিল। এই দিব্য ৰহস্যবোৰ ঈশ্বৰৰ পৰা মহম্মদলৈ প্ৰসাৰিত হৈছিল দেৱদূত Gabrial ৰ জৰিয়তে, যিটো বিষয় পৰৱৰ্তী তেইশ বছৰলৈকে অৰ্থাৎ মহম্মদৰ মৃত্যুৰ সময় ৬৩২ লৈ প্ৰবাহিত হৈ আছিল। এই দিব্য ৰহস্যবোৰৰ সমষ্টিকে "কোৰান" বুলি জনা যায়।

ইছলাম কেৱল জীৱনৰ এক পথেই নহয় কিন্তু ই এক সভ্যতাও, য'ত জীৱনৰ গতি এখন ইছলাম দেশৰ পৰা অন্য এখনলৈ পৃথক-পৃথক; কিন্তু পশ্চিমীয়াসকলে উপলব্ধি কৰাতকৈ বহুত অধিক মানবীয় ৰূপত এক বিশেষ চিন্তাৰ দ্বাৰা সজীৱ কৰি ৰখা হয়। ইছলামীক দেশবোৰত মুছলমান লোকসকল ধৰ্মীয় জীৱনত ইছলামৰ সিদ্ধান্তৰ দ্বাৰা শাসন কৰি ৰখা হয়। ইছলাম এনেকুৱা নহয় যি 'বিশ্বাস'ক বিশ্বাস কৰে কিন্তু মুছলমানসকলে কেনেকৈ 'বিশ্বাসক' সন্মান কৰে সেইয়া হৈছে কোনো এক নামক নহয় কিন্তু এক 'ক্ৰিয়াক' সন্মান কৰে। কোৱা হয় যে ইছলামে জীৱনৰ আধ্যাত্মিক, ৰাজনৈতিক আৰু সামাজিক পথক গ্ৰহণ কৰা আৰু কেনেকৈ সামাজিক জীৱন আৰু পাৰিবাৰিক জীৱনত ব্যৱহাৰ কৰিব লাগে এই ক্ষেত্ৰত সমভাৱ গ্ৰহণ কৰিছিল। ইছলামীয় মূল্যবোধ সমূহে সমাজৰ সকলো ক্ষেত্ৰতে প্ৰভাৱ পেলাইছিল। আৰৱত সপ্তম শতিকাৰ প্ৰাৰম্ভতে, পয়গম্বৰ মহম্মদৰ মাজেৰে ঈশ্বৰ বা আল্লাই ইছলাম ধৰ্মত প্ৰকট হৈছিল, যি ঈশ্বৰৰ ইচ্ছাত "উৎসৰ্গা কৰা" বা 'সম্পৰ্ন কৰাক' বুজায়।

বৰ্তমান মুছলমানৰ বৃহৎ একগ্ৰেতা বিচাৰি পোৱা পাকিস্তান, ভাৰত আৰু বাংলাদেশ আদি দক্ষিণ এছিয়াৰ দেশবোৰত (প্ৰায় ৩৫০ মিলিয়ন বা বিশ্বৰ সৰ্বমুঠ তিনিভাগ) আৰু ইণ্ডোনেছীয়া হ'ল সৰ্ববৃহৎ মুছলমান জনসংখ্যাৰ দেশ (প্ৰায় ২০০ মিলিয়ন)। বিপৰীতক্ৰমে প্ৰায়২৫শতাংশ, মুছলমান লোক মধ্য প্ৰাচ্যত বাস কৰে আৰু বিশ্বৰ মুছলমান জনসংখ্যাৰ প্ৰায় ১৫ শতাংশহে বৰ্তমান আৰৱত বসবাস কৰে।

জানি থোৱা ভাল

হাদিযবোৰৰ (মুছলমান মৌখিক পৰম্পৰা মতে, যি কোৱণতকৈ এক বিশাল সত্তা যি প্ৰকৃততে ইছলামীয় আদৰ্শক অধিক ক্ৰমাগত আধাৰ হিচাপে সেৱা আগবঢ়ায় যাক এক পাৰিপার্শ্বিক চেতনা বুলি ক'ব পৰা যায় সম্ভৱতঃ সেইয়া আছিল আৰৱৰ সাধাৰণ লক্ষণ কাৰণ তেওঁলোকে জীয়াই থাকিব লগা হৈছিল এক সীমিত প্ৰাকৃতিক উৎস প্ৰদান কৰা সীমিত পৰিৱেশত। পয়গম্বৰজনে মুছলমানসকলক বৃক্ষ আৰু জীৱ জন্তুক সন্মান কৰা পানী সংৰক্ষণ কৰা আৰু কিছুভূমিক সংৰক্ষিত এলেকা হিচাপে আছুতীয়াকৈ (হিমা আৰু হাৰিম) ৰাখিবলৈ নিৰ্দেশ দিছিল। সমসাময়িক মুছলমান পৰিৱেশবিদ সকলে উত্থাপন কৰা মহম্মদৰ বিখ্যাত উক্তিবোৰৰ ভিতৰত আছিল "সমগ্ৰ পৃথিৱীখনেই হ'ল এটা মছজিদ" আৰু "পৃথিৱীত এনেদৰে জীয়াই থকা যাতে তুমি সদায় জীৱিত হৈ থাকা আৰু যদি তুমি কাইলৈ মৃত্যুবৰণ কৰা তেনেহ'লে পিছৰ জন্মলৈকে জীয়াই থাকা।"

"কোৰণ"ৰ জৰিয়তে মানুহক প্ৰদান কৰা কাৰ্যই ঈশ্বৰ বা আল্লাই দিয়া বহুসংখ্যক সাধনৰ উত্তৰদায়িত্বক অন্তৰ্ভুক্ত কৰে। তদুপৰি ইছলামীয় জ্ঞানৰ ধাৰণাই পাৰমাৰ্থিক জ্ঞানৰ লগতে ইন্দ্ৰিয় প্ৰত্যক্ষ আৰু নিৰীক্ষণৰ ওপৰত প্ৰতিষ্ঠিত জ্ঞান দুয়োটাকে সাঙুৰি লয়। পৰিনামস্বৰূপে, বৈজ্ঞানিক গতিবিধিৰ দ্বাৰা আহৰণ কৰা সকলো জ্ঞানেই মানৱ কল্যাণৰ লক্ষ্য ধাৰণা কৰে আৰু বিশ্বৰ সাধন বা উপায়সমূহক লাভদায়ক উদ্দেশ্য যে সামাজিক ন্যায় আৰু দয়া দুয়োক্ষেত্ৰতে প্ৰয়োগ কৰিবলৈ বিচাৰে। সেয়েহে বৈজ্ঞানিকসকলক সকলোধৰণৰ বৈজ্ঞানিক প্ৰয়াসকে ইছলামক আবৰি ৰখা মূল্যবোধ, নীতিশাস্ত্ৰ আৰু উদ্দেশ্যমূলক নীতি আদিক পুনৰীক্ষনৰ প্ৰয়োজন হয়।

ইছলামীক দাৰ্শনিকসকলে মানুহৰ স্থিতিক শীৰ্ষৰ ওচৰত সৃষ্ট সত্তাৰ অনুক্ৰমৰ ভিতৰত, দেৱদূতৰ তলত কিন্তু অন্যান্য জন্তু, বৃক্ষ আৰু খনিজ পদাৰ্থৰ ওপৰত স্বীকাৰ কৰিছিল। মানুহবোৰ আছিল সৰ্গ আৰু মৰ্ত্যৰ ৰাজ্যসমূহৰ মাজত মধ্যস্থকাৰী আৰু দৈৱিক কৃপাৰ এক উচ্চ মাধ্যম। ইয়াৰোপৰি মানৱ শৰীৰ বিশ্বৰ এক সুক্ষ্ম জগতৰূপে শৰীৰৰ বিশেষ অংগসমূহক ৰাশিচক্ৰৰ অংশসমূহৰ সৈতে একাত্ম কৰি প্ৰত্যক্ষ কৰা হয় আৰু সেয়েহে সিহঁতৰ অনুপ্ৰেৰণাৰ বিষয় হৈ পৰে।

মুছলমান "ৰহস্যবাদে" যাক চুফী বুলি জনা যায় ঈশ্বৰৰ একত্ব (Iwahid) কোৰাণৰ সন্দৰ্ভত ব্যাখ্য কৰিব বিচাৰিছিল যেনেকৈ সকলো সত্তাতে ঐক্যতা অৰ্ন্তনিহিত হৈ থকাটো ব্যক্ত কৰিছিল। তেওঁলোকে "সত্তাৰ একতা হিচাপে বৰ্ণনা কৰিছিল। বহুতো মুখ্য বিচাৰ ধাৰাৰ মুছলমানে এই বিশ্বাসক ভয়ানক ভাৱে সৰ্বেশ্বৰবাদৰ নিকট ৰূপত বিচাৰি পাইছিল, যদিও ওঠৰশ শতিকাৰ ভাৰতীয় চুফী গুৰু Shah Waliullah (1702-1762) এ "প্ৰমাণৰ একতা" পদক প্ৰাধান্যতা দিছিল (Wahdat al-Shuhud)। যেনেকৈ ই অতি নিখুতভাৱে সৃষ্টিকৰ্তা আৰু সৃষ্টিৰ মাজৰ প্ৰভেদক প্ৰতিপাদন কৰিছিল।

চুফী ধাৰণা "সম্পূৰ্ণ মানৱ" (insan alkamil) এ 'মানৱ সত্তা বিশ্বব্ৰহ্মাণ্ডৰ ক্ষুদ্ৰজগত' এই ধাৰণাক প্ৰসৰিত কৰিছিল। চুফী সকলৰ বাবে ব্যক্তিবিশেষৰ উৎকৰ্ষ সাধন হ'ল সমগ্ৰ বিশ্বৰে উৎকৰ্ষ সাধনৰ অনুৰূপ। সেয়েহে এজন ব্যক্তিৰ আধ্যাত্মিক উন্নতিয়ে সমগ্ৰ ভাৰততে প্ৰভাৱ পেলায়। Jalal aldin Rumi (1207-1272) আদি চুফীৰ মতে, কেৱলমাত্ৰ প্ৰাণী বা উদ্ভিদেই নহয় বৰঞ্চ সমগ্ৰ বিশ্বৰ সৃষ্টিয়েই জীৱজন্তু। তেওঁ লিখিছে, "মাটি, পানীআৰু অগ্নি হ'ল তেওঁৰ দাস, তোমাৰ আৰু মোৰ লগতে সেইবোৰৰ মৃত্যু হ'ব কিন্তু ঈশ্বৰৰ লগত সিহঁত সদায়ে জীয়াই থাকিব। প্ৰকৃতিয়েও কয়, যদিও মাত্ৰ ৰহস্যবাদে বিশ্বাস কৰে, "পানীৰ ভাষাত মাটিৰ ভাষাত আৰু বোকাৰ ভাষাত সিহঁতৰ ইন্দ্ৰিয়ৰদ্বাৰা সিহঁতৰ হৃদয় থকা বুলি বুজা যায়।

১৪.৬ মানুহ আৰু প্ৰকৃতি সম্পৰ্কে ইছলামধৰ্মৰ ধাৰণা

কোৰণত উল্লেখ কৰা হৈছে যে আল্লা হ'ল বিশ্বব্ৰহ্মাণ্ড আৰু ই ধাৰণ কৰা সকলোৰে সৰ্বশক্তিমান স্ৰষ্টা আৰু মানুহৰ প্ৰকৃত ভূমিকা হ'ল খলিফা, এটা সাধাৰণভাৱে ব্যৱহৃত পদ যাক

এই ক্ষেত্ৰত পৰিচালক বা উপ ৰাজ প্ৰতিনিধি অৰ্থত বুজা যায়। সৃষ্টিক উৎকৃষ্ট আখ্যা দিয়া হয় আৰু ইয়াৰ সকলো ৰূপেই ঈশ্বৰৰ অস্তিত্বশীলতাক প্ৰমাণ কৰা চমৎকাৰী প্ৰতীক (ayat)। তদুপৰি সকলো সৃষ্টিকে ঈশ্বৰক প্ৰাৰ্থনা কৰিবলৈ কোৱা হয় যদিও মানুহে তেওঁক দেখা নাপায়। অমানবীয় জাতি বা শ্ৰেণীবোৰ সেইবোৰ মানুহৰ লগত মিল থকা সম্প্ৰদায়বোৰত বাস কৰে বুলি কোৱা হয়। অৱশ্যে মানুহে কেৱল এইটো দিশতে পৃথক যে তেওঁলোকে এক চেতনা শক্তিৰ (taqwa) অধিকাৰী যিয়ে তেওঁলোকৰ কামৰ বাবে ঈশ্বৰক নৈতিকভাৱে উত্তৰদিবলৈ বাধ্য কৰে। ইছলামক 'fitra' বা দান আৰু বস্তুৰ প্ৰকৃত স্বৰূপৰ ধৰ্মৰূপে বৰ্ণনা কৰা হয় আৰু সকলো সৃষ্ট সত্তাকে জন্মগতভাৱে মুছলিম বুলি কোৱা হয় যে তেওঁলোকে নিজৰ স্বভাৱক ঈশ্বৰৰ ইচ্ছাত সৰ্ম্পন কৰিব লাগে কিন্তু বহুতো মানুহে গ্ৰহণ নকৰি ভুল কৰে। অনুৰূপভাৱে ইয়াকো কোৱা হয় যে সকলো সৃষ্ট সত্তাৰ ভিতৰত কেৱল মানুহৰে আল্লাৰ সৈতে সম্ভৱতঃ এক সন্দেহজনক সম্বন্ধ আছে। আনহাতে কোৰানে স্পষ্টৰূপত প্ৰকাশ কৰিছে যে পৃথিৱীখন সকলো সত্তাৰ বাবে সৃষ্টি কৰা হৈছে কেৱল মানুহৰ বাবে নহয়, লগতে এই কথাও স্পষ্ট কৰি দিছে যে কিছুমান শ্ৰেণীক (ঘৰচীয়া জন্তুক বিশেষভাৱে) নিশ্চিত ৰূপে মানুহক সেৱা কৰিবৰ বাবেই সৃষ্টি কৰিছে। খলিফাৰ পৰা মানুহলৈ বিশেষ স্থিতিৰ ক্ষেত্ৰত ইছলামে আগবঢ়োৱা চুক্তিৰ পৰা ইয়াকো বা ইছলাম ধৰ্মক "মানৱ কেন্দ্ৰীক" ধৰ্ম বুলি ক'ব পৰা যায়, যদিও মুছলমানসকলে তেওঁলোকৰ বিশ্বাসক 'তত্বকেন্দ্ৰীক' বুলি কোৱাটোহে বিচাৰে।

যিহেতু ভগৱানৰ পৰাই সৃষ্টি হয় সেয়েহে এই সৃষ্টিত ব্যাঘাত জন্মোৱা কামৰ লগত মানুহ জড়িত হ'ব নালাগে। অপব্যয় কৰা আৰু অধিক সেৱন বা উপভোগ কৰাক অৱশ্যেই নিন্দা কৰা হয়।

পৰম্পৰাগত ইছলাম দৰ্শন, যি নৱম শতিকাৰ পৰা এঘাৰশ শতিকালৈ বিস্তাৰিত হৈ আছিল, গ্ৰীক দৰ্শনৰ পৰা এক বৃহৎ সীমা উৎপন্ন কৰিছিল আৰু প্ৰকৃতি সম্পৰ্কীয় গ্ৰীক ধাৰণাৰ লগত বহলভাৱে সন্মিলিত হৈ আছিল।

কোৰণাত উল্লেখ কৰাৰ দৰে মানৱ সৃষ্টিৰ লক্ষ্য আৰু মানুহৰ ভূমিকা হ'ল যে মানৱ সত্তাক এই পৃথিৱীত ঈশ্বৰৰ প্ৰতিনিধি বা খলিফা ৰূপে স্থান দিয়া হৈছে। কোৰাণৰ খলিফা বা উপ ৰাজ প্ৰতিনিধিৰ ধাৰণাই মানুহক বিশ্বাসী বা আমনিৰ চৰিত্ৰ আৰু পৃথিৱীৰ সংৰক্ষক ৰূপে স্থানাংকিত কৰে। গতিকে পৃথিৱীক গঢ় দিয়াৰ বাবে আৰু ইয়াৰ সাধনবোৰক নিজৰ বাবে আৰু সমগ্ৰ জাতিৰ ন্যায়ৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰাটোৱে মানুহৰ দায়িত্ব। আনহাতে প্ৰকৃতিক মানুহৰ পৰীক্ষন ক্ষেত্ৰ বুলি কোৱা হয়, ঈশ্বৰক বুজিবৰ বাবে মানুহক ইয়াৰ প্ৰতীকবোৰ অধ্যয়ন কৰিবলৈ নিৰ্দেশ দিয়া হয়। গতিকে ঈশ্বৰক বুজিবলৈয়ে মুছলমানসকলে প্ৰাকৃতিক বিজ্ঞানৰ উন্নতিসাধন কৰিছিল আৰু ঈশ্বৰৰ প্ৰতিনিধিস্বৰূপে তেওঁলোকৰ চৰিত্ৰ সফলভাৱে ৰূপায়ন কৰিছিল।

১৪.৭ ইছলামৰ সমসাময়িক পাৰিপার্শ্বিক বিচাৰ

যদিও পূর্বৱর্তী আলোচনাই ইছলামীয় পৰম্পৰাত পাৰিপার্শ্বিক নীতিশাস্ত্রৰ বাবে এক ভেঁটিৰ ইঙ্গিত দিছে, তথাপি বর্তমান সময়ত যিকোনো প্রাক আধুনিক সমাজৰ ওপৰত পাৰিপার্শ্বিক বুজাবুজিৰ পৰিকল্পনাৰ বাবে ই অনুপযুক্ত। মুছলমানসকলৰ মাজত সকলো মানৱ সমাজৰ লগত হোৱা ঘটনাৰ দৰে, আজিৰ পাৰিপার্শ্বিক উপদেশ বহুতো ক্ষেত্রত নিশ্চিতভাৱেই সমসাময়িক আৰু এইবোৰ উৎপত্তি হয় বিশেষভাৱে আধুনিক সমস্যাসমূহ আৰু চিন্তাৰ উপায়সমূহৰ প্রতিক্রিয়াত। ইয়াৰ পৰিৱর্তে, পৰম্পৰাগত ইছলামীয় গ্রন্থত উপস্থিত থকা পৰিৱেশ সংৰক্ষণৰ কিছুমান স্পষ্ট সজাগতাক সাধাৰণভাৱে দেখা যায় যে ইতিহাসৰ দৃষ্টিৰ পৰা মুছলমান সমাজবোৰে আনসকলতকৈ পৰিৱেশৰ অধিকভাৱে বা কম পৰিমানেও ক্ষতিসাধন নকৰে।

এই একেধৰণৰ সমাজবোৰেই বর্তমান সকলো উন্নয়নশীল দেশৰ সৈতে সমস্যাবোৰ আলোচনা কৰিছে যি অতি কঠোৰ আৰু বহুতো অধিক বেয়াৰ ফালে গতি কৰা পৰিৱেশৰ পতনৰ ঘটনাকো অন্তর্ভুক্ত কৰিছে। ইছলামীয় পৰিৱেশবিদসকলে ভাবিছিল যে সেইবোৰে কেৱল দ্বাবিংশ শতিকাৰ শেষৰফালে উদ্ভৱ হৈছিল। তদুপৰি এইবোৰ পাশ্চাত্য পৰিৱেশবিদসকলৰ সমালোচনাৰ প্রতি এক প্রতিৰক্ষা বা ক্ষমাশীল সন্মান হিচাবে বিশদভাৱে প্রকট হৈছিল আৰু গৰিষ্ঠসংখ্যক মুছলমানে নাজানাছিল যিসকলে কিছুমান বিষয়ৰ সৈতে বহলভাৱে জড়িত হৈ আছিল সেইবোৰ হ'ল আন্তঃৰাষ্ট্রীয় আৰু ৰাষ্ট্রীয় ৰাজনীতি, সামাজিক ন্যায় আৰু লিঙ্গ ভূমিকা আদি। আনহাতে যিহেতু পাৰিপার্শ্বিক সমস্যাবোৰ মুছলমানসকল বাস কৰা দেশবোৰত অধিক কঠোৰ হৈ পৰিছিল, সেয়েহে এই সমস্যাবোৰৰ এক নিশ্চিত সজাগতাও বৃদ্ধি পাইছে।

সম্ভৱতঃ উৎকৃষ্ট আপত্তি দর্শোৱা প্রথমজন সমকালীন ইছলামীক পাৰিপার্শ্বিক নীতিশাস্ত্রবিদজন হ'ল ইৰাণী আমেৰিকান দার্শনিক Seyyed Hossein Nasr, যিজনে তেওঁৰ পাৰিপার্শ্বিক সজাগতাৰ গুণবোৰ ১৯৫০ চনৰ সময়ছোৱাত Walden Woods ত আচৰণ কৰিছিল। তেওঁৰ মতে পৰিৱেশৰ প্রতি মানুহৰ দুর্ব্যৱহাৰৰ পৰিচয় যি মূল্যবোধৰ সমস্যাৰ পৰা আৰম্ভ হৈছিল সেইয়া সময়ৰ পূর্বেই Lynn White Jr. ৰ ১৯৬৭ চনত প্রকাশ পোৱা বিখ্যাত ৰচনা "The Historical Roots of Our Ecologic Crisis" ত প্রকাশ পাইছিল। বিপৰীতক্রমে, ইছলামীক পৰম্পৰাই Whit ৰ খ্রীষ্টান West ৰ বর্ণনাক Nasr এ বৃহৎ সংখ্যক গ্রন্থত যুক্তি দর্শাইছিল যে ইছলামীয় বিজ্ঞানে কেতিয়াও ইয়াৰ পবিত্র প্রকৃতিৰ প্রতি শ্রদ্ধা হেৰুওৱা নাছিল আৰু তেওঁৰ মুছলমান ক্ষতিকাৰক পশ্চিমীয়া অনুপ্রেৰণাৰ প্রতি পৰিৱেশৰ চেতনা হেৰুওৱা সম্বন্ধীয় আৰোপক বহুতে গ্রহণ কৰিছিল যদিও বহুসংখ্যক অনুৱর্তী মুছলমান পৰিৱেশবিদ লিখকে গ্রহণ কৰা নাছিল। এইটো লক্ষ্য কৰা যায় যে আন বহুতো ইছালমীয় পৰিৱেশবিদসকলৰ দৰে Nasr পাশ্চাত্যত বাস কৰিছিল আৰু ইংৰাজীতে লিখিছিল বিশদভাৱে অ-মুছলমান শ্রোতাৰ বাবে, যদিও কিছুমানে

ইছলামীক পৰিৱেশবিদৰ ৰচনা মুছলমান দেশ আৰু ভাষাতে আৰম্ভ হোৱাটো পৰিলক্ষিত হয় য'ত পূৰ্বতে পাশ্চাত্য প্ৰকাশ পোৱা ৰচনাবোৰৰ অনুবাদক অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হয়।

তদুপৰি পৰিৱেশৰ সংৰক্ষণ সম্পৰ্কত ইছলাম স্থান নিৰূপনৰ প্ৰথম স্পষ্ট প্ৰকাশ আছিল ১৯৮৩ চনত "World Conservation Union" (UCN) অৰ্থাৎ বিশ্ব সংৰক্ষণ সংঘৰ্ষদ্বাৰা পৰিদৰ্শন কৰা এক চমু প্ৰণালী আৰু তেতিয়াৰ চৌদি আৰৱৰ এক ইছলামীয় পণ্ডিতৰ সমূহৰ দ্বাৰা Jeddah ৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি লিখা হৈছিল। যাৰ ফলস্বৰূপে পাঠ্যসূচীবোৰ প্ৰকাশিত হৈছিল ইংৰাজী, ফৰাচী আৰু আৰৱীত, কিন্তু অতি দুৰ্বলভাৱে প্ৰসাৰিত হৈছিল। ইৰাকত জন্মগ্ৰহণ কৰা Mawil Izzi Dien নামৰ লিখকজনে ইছলাম আৰু পৰিৱেশৰ ওপৰত বহুসংখ্যক প্ৰবন্ধ লিখিছিল লগতে এই বিষয়ৰ ওপৰত তেওঁৰ প্ৰথমখন সম্পূৰ্ণ পৃষ্ঠাৰ দীঘলীয়া গ্ৰন্থ যাক তেওঁ ২০০০ চনত প্ৰকাশ কৰিছিল। Izzi Dien জড়িত হৈ পৰিছিল ৱেলছ্ৰৰ Kampter বিশ্ববিদ্যালয়ত ইছলাম আৰু পৰিৱেশ নামৰ কেন্দ্ৰ স্থাপনৰ লক্ষ্যত। ইছলামীয় পৰিৱেশ সম্বন্ধীয় আলোচনাৰ উৎপত্তিৰ সম্পৰ্কক এক মুখ্য জলবিভাজন আছিল ১৯৯৮ চনত Harvard বিশ্ববিদ্যালয়ত Mary Evelyn Tuckar আৰু John Grin এ আয়োজন কৰা ইছালামীয় পৰিৱেশ সম্বন্ধীয় আলোচনাচক্ৰ খন। সমগ্ৰ বিশ্বৰ প্ৰায় চল্লিশজনমান মুছলমান পণ্ডিত ৰাজনীতিবিদ আৰু কাৰ্যকৰ্তাই ইয়াত অংশগ্ৰহণ কৰিছিল আৰু ফলস্বৰূপে ইছলাম আৰু পৰিৱেশৰ ওপৰত বহুতো গ্ৰন্থ প্ৰকাশ পাইছিল। ২০০৩ চনৰ A Bestowed Trust হ'ল ২০০৭ চনত প্ৰকাশ পোৱা ইছলাম আৰু পৰিৱেশ সম্বন্ধীয় লিখনিৰ বিস্তৃত তথা একক সংগ্ৰহ। একেধৰণৰ সন্মিলন যেতিয়াৱে পৰা চৌদি আৰৱ আৰু ইৰাণ আদিকে অন্তৰ্ভুক্ত কৰি অন্য মুছলমান দেশবোৰতো আয়োজন কৰা হৈছিল আৰু ইছলাম আৰু পৰিৱেশৰ ওপৰত ৰচিত এক বৰ্দ্ধিত সংখ্যক বিদ্বানপূৰ্ণ আৰু জনপ্ৰিয় প্ৰবন্ধ বিশ্বব্যাপী হৈ পৰিল।

১৪.৮ সমকালীন মুছলমান পৰিৱেশবিদসকলৰ আন্দোলন

এটা কথা লক্ষনীয় যে যেতিয়া বিশ্বজুৰি বৃহৎসংখ্যক মুছলমান মানুহে পৰিৱেশসম্বন্ধীয় কাৰ্যত জড়িত হৈ পৰিছে। প্ৰথমতে তেওঁলোকৰ কাৰ্যক সদায় ধৰ্মীয় বিশ্বাসতকৈ পৰিৱেশৰ চিন্তাৰদ্বাৰা উৎসাহিত কৰিব লাগে। গতিকে তেনে বহুসংখ্যক কাৰ্যকৰ্তাক ইছলামতকৈ বেছি পশ্চিমীয়া যেনহে দেখা যায় আৰু বহুতো মুছলমান কাৰ্যকৰ্তা সীমিত ৰূপতহে ধাৰ্মিক নাইবা একেবাৰেই ধাৰ্মিক নহয়।

যিসকল কাৰ্যকৰ্তা ধৰ্মবিশ্বাসী তেওঁলোকৰ বহুতৰ ক্ষেত্ৰত দেখা যায় যে প্ৰথমতে তেওঁলোকে পাৰিপার্শ্বিক কাৰণত জড়িত হ'বলৈ বিচাৰে, তাৰ পিছত ক্ৰমান্বয়ে তেওঁলোকে ইছলামৰ বিশ্বাস অনুসৰি বুজিবলৈ আৰু ন্যায়সঙ্গতভাৱে বিচাৰ কৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰে।

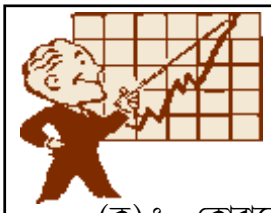
অনুৰূপভাৱে, যদিও বৰ্তমান বহুসংখ্যক মুছলমান দেশৰ প্ৰশাসনীয় বিভাগে পৰিৱেশমূলক সংৰক্ষণ বিচাৰে, লক্ষণীয়ভাৱে সেইবোৰ পাশ্চাত্যৰ প্ৰশিক্ষণ যুক্ত বৈজ্ঞানীকৰ

দ্বাৰা গঠিত আৰু নীতি নিৰ্ধাৰক যি কেতিয়াও বিশাল সমাজৰ মূল্যবোধক জগাই নিদিয়ে সেইবোৰৰ দ্বাৰা গঠিত। চৰকাৰী সংস্থাসমূহে আৰম্ভ কৰা পৰিৱেশমূলক কাৰ্যাৱলীসমূহ যিবোৰে মাজে সময়ে জনসংখ্যাৰ বাস্তৱিক পৰিৱেশমূলক প্ৰয়োজন (যেনে পানী পৰিস্কাৰ, জাৱৰ সংগ্ৰহ আৰু অন্যান্য) তকৈ পৰ্যটনৰ আকৰ্ষনক বা স্থানীয় অভিজাতবৰ্গক প্ৰকাশ কৰাৰ ওপৰত অধিক গুৰুত্ব দিছিল আৰু এইবোৰেই ক্ৰমান্বয়ে অবৈধ ৰূপে বা অপ্ৰভাৱীৰূপে পৰিলক্ষিত হয়। তদুপৰি পৃথিৱীৰ সকলো ইছলামীয় দেশতে পৰিৱেসম্বন্ধীয় ধাৰণাবোৰে প্ৰায়ে স্থিৰ ৰূপত উন্নতিৰ দাবীৰ অধীন হয়। অৰ্থনৈতিক অৱৰোধে পৰিৱেশ সংৰক্ষণৰ কাৰ্যসূচী কাৰ্যকৰী কৰাত আৰু প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ আধুনিকীকৰণত ব্যাঘাত জন্মায় আৰু পৰিৱেশৰ প্ৰসাৰতাত ভ্ৰষ্টাচাৰ আৰু পক্ষপাতিত্ব সময়ে সময়ে উদ্যোগিক আৰু ব্যৱসায়ীক আকৰ্ষণক বিশেষ গুৰুত্ব দিয়ে।

শেষত, International Monitary Fund (IMF) আৰু The World Bank আদিৰ দৰে বাহ্যিক সংস্থাসমূহে আৰোপ কৰা আঁচনিসমূহে মাজে সময়ে পৰিৱেশৰ হানিকাৰক কাৰ্যাৱলী আৰু অৱক্ষণীয় প্ৰকল্পসমূহৰ বৃদ্ধিত অৱিহণা যোগায় যিয়ে দুখীয়া সকলক অনুপাত হীনভাৱে আঘাত কৰে।

তথাপিও কমসংখ্যক মুছলমান পৰিৱেশবিদসকলৰ সংগঠনসমূহ সফল প্ৰমানিত হৈছিল সিহঁতৰ কিছুমানে স্পষ্টভাৱে ইছলামীক মূল্যবোধক উৎসাহিত কৰিছিল। সেইধৰণৰ আটাইতকৈ প্ৰতিভাশালী সংস্থাবোৰৰ ভিতৰত Islamic Foundation for Ecology and Environmental Sciences (IFEES) হ'ল প্ৰধান এই সংস্থাটো বামিংহাস, ইংলেণ্ডত Fazlun Khalid ৰ দ্বাৰা প্ৰতিষ্ঠা কৰাহৈছিল। ১৯৯০ চনত প্ৰাৰম্ভৰ পৰাই IFEES এ পৰিৱেশীয় শিক্ষাৰ অভিযানবোৰ আহ্বান কৰিছিল যি সম্পূৰ্ণ মুছলমান জগতৰ ইছলামীয় নীতিৰ ওপৰত প্ৰতিষ্ঠিত আছিল। এইবোৰ সফলতাই মুছলমান মাছমৰীয়া Zanzibar ৰ ক বাৰুদৰ সহায়ত মাছধৰা কাৰ্যক বাধা দিছিল আৰু ইণ্ডোনেছীয়া গাঁৱলীয়া ধৰ্মীয় বিদ্যালয়সমূহত তেওঁলোকৰ পাঠ্যপুথিত পৰিৱেশ সম্বন্ধীয় ঘটনাবোৰ সন্নিৱিষ্ট কৰাটো বিচাৰি পাইছিল। এখন মুছলমান দেশ য'ত পৰিৱেশবাদৰ সংশয়ক এক বিদেশী পশ্চিমীয়া বিচাৰধাৰা হিচাপে অনুপস্থিতিয়ে হ'ল ইৰাণৰ ইছলামীয় গণৰাজ্য, যত পৰিৱেশবিদসকলে তেওঁলোকৰ খবৰ স্পষ্ট ৰূপত গঠনৰ দ্বাৰা চৰকাৰী অনুমোদন বিচাৰিছিল আৰু ইছলামীক ভাষাৰ ব্যৱহাৰৰ দ্বাৰা তেওঁলোকৰ কাৰ্যাৱলীৰ ন্যায়সঙ্গত বিচাৰ কৰিছিল। ইৰাণৰ চৰকাৰে, ইয়াৰ অংশৰ বাবে শক্তিশালীভাৱে পৰিৱেশবিদসকলৰ শব্দভাণ্ডাৰক গ্ৰহণ কৰিছিল যদিও ইয়াৰ চৰকাৰী আঁচনিবোৰ মাজে মাজে কাৰ্যত প্ৰয়োগ কৰা নাছিল। য'ত ইৰাণৰ চৰকাৰী আঁচনিৰবোৰ কাৰ্যকৰী হোৱা একমাত্ৰ ক্ষেত্ৰখন হ'ল মানুহৰ জনসংখ্যা নিয়ন্ত্ৰণত। ১৯৮০ চনৰ শেষৰফালে প্ৰাৰম্ভিক ভাৱে পৰিয়াল পৰিকল্পনাৰ চৰকাৰী নীতিক গ্ৰহণ কৰা হৈছিল, মহিলাৰ বাবে স্বাস্থ্য কেন্দ্ৰ আৰু বিনামূলীয়া গৰ্ভনিৰোধক ঔষধ সমগ্ৰ দেশতে প্ৰদান কৰা হৈছিল যাৰ ফলত ২০০০ চনলৈকে ইৰাণৰ প্ৰজনন হাৰ প্ৰতিগৰাকী মহিলাৰ বিপৰীতে মাত্ৰ ১.৮

শতাংশলৈ নামি আহে যিটো বহুসংখ্যক পশ্চিমীয়া দেশতকৈ কম আছিল। এই সফলতাৰ কাহিনী বাকী থকা বহুসংখ্যক মুছলমান দেশৰ বিপৰীতে স্থান লাভ কৰিছিল, য'ত জনসংখ্যা নিয়ন্ত্ৰণক বিশদভাৱে পাশ্চাত্যৰ প্ৰচাৰ তথা প্ৰসাৰ হিচাপে দেখা গৈছিল আৰু ডাঙৰ পৰিয়ালৰ পৰম্পৰাগত অধিক আদৰতাৰ লগত মিল নাছিল। যদ্যাপি বৰ্তমানে ইণ্ডোনেছীয়াই কিছুমান পৰিয়াল পৰিকল্পনাৰ আঁচনি কাৰ্যকৰীকৰণত কৃতকাৰ্য হৈছে। যদিও পাৰিপার্শ্বিক সজাগতা আৰু ইছলামীক নীতিৰ লগত অন্তৰঙ্গতাই প্ৰকৃতি সম্পৰ্কীয় শুদ্ধ দৃষ্টিভঙ্গীৰ সৈতে জড়িত ই সমগ্ৰ মুছলমান জগতৰ ক্ষেত্ৰত চুড়ান্তভাৱে সীমিত, অৱশ্যে লাহে লাহে এই কাৰ্য পৰিবৰ্তন হৈছে কাৰণ মুছলমান সকলে বিশদভাৱে পৰিৱেশৰ পতনৰ দৃঢ় প্ৰভাৱৰ দ্বাৰা প্ৰভাৱান্বিত হৈছে আৰু তেওঁলোকৰ নিজৰ ধাৰ্মিক আৰু সাংস্কৃতিক পৰম্পৰাৰ পৰা এই সম্পৰ্কত বিশুদ্ধ প্ৰতিক্ৰিয়া বিচাৰিছে।

অগ্ৰগতি নিৰীক্ষণ

প্ৰশ্ন ৬ ঃ খালী ঠাই পূৰ কৰা ঃ

(ক) ঃ কোৰানে উল্লেখ কৰিছিল যে মানুহৰ প্ৰকৃত চৰিত্ৰ হ'ল ..... এটা শব্দ যাক সাধাৰণতে পৰিদৰ্শক বা উপ-ৰাজনীতিকৰ অৰ্থত বুজা যায়।

(খ) ঃ খ্ৰীষ্টান ধৰ্মৰ অন্তৰ্ভুক্ত হৈ থকা দুটা প্ৰধান প্ৰবৃত্তি হ'ল ..... আৰু .....।

(গ) ঃ খ্ৰীষ্টান ধৰ্মৰ আধুনিক পাৰিপার্শ্বিক সমস্যাৰ বৰ্ণনাত ..... আৰু .....মতবাদে এক গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰিছিল।

(ঘ) ঃ ইছলাম হ'ল এটা আৰবী শব্দ, যাৰ সাহিত্যিক অৰ্থ হ'ল ..... সেইয়া হ'ল আল্লাৰ ইচ্ছাৰ ওচৰত সম্পৰ্ন।

(ঙ) ঃ ইছলামীয় দেশবোৰত মুছলমানসকলৰ ধৰ্মীয় জীৱন শাসন কৰা হয় ইছলামৰ ..... ৰ দ্বাৰা।

প্ৰশ্ন ৭ ঃ তলত দিয়া উক্তিবোৰ সত্য নে অসত্য লিখক —

(ক) ঃ Lynu White এ যুক্তি দৰ্শাইছিল যে খ্ৰীষ্টানসকলৰ সৃষ্টিতত্ব দেৱত্বৰ লগত জীৱমণ্ডলৰ একতাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে। (সত্য/অসত্য)

(খ) ঃ Lynu White এ বিশ্বাস কৰিছিল যে খ্ৰীষ্টানধৰ্মৰ কেথলিক আৰু প্ৰটেষ্টাণ্ট দুয়োটা আকাৰেই পাশ্চাত্যৰ উদ্যোগিক সমাজ আৰু প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ পাৰিপার্শ্বিক প্ৰবৃত্তিৰ বিৰোধিতা প্ৰধান উৎস। (সত্য/অসত্য)

(গ) ঃ বাইবেল প্রভূত্ববাদতকৈ পৰিচালকবাদকহে গুৰুত্ব দিছিল। (সত্য/অসত্য)

(ঘ) ঃ ইছলাম হ'ল এক অদ্বৈতবাদী ধর্ম যি সপ্তম শকিতাৰ প্রাৰম্ভতে আৰৱীয়ান দ্বীপত উৎপত্তি হৈছিল। (সত্য/অসত্য)।

১৪.৯ অধ্যায়টিৰ পৰা আমি কি শিকিলোঁ

- কেথলিক আৰু আস্তিক খ্রীষ্টান দেশবোৰত, প্রচেষ্টাণ্টৰ বিপৰীতভাৱে অতি নুন্যতম পৰিৱেশসম্পর্কীয় ঘটনাৰ প্রচলন আছে আৰু এই দেশবোৰৰ প্রচেষ্টাণ্ট দেশসমূহতকৈ অতি কমসংখ্যক পাৰিপার্শ্বিক বিধি বিধান আছিল।
- Lynu White ৰ উক্তি যে আমাৰ সমসাময়িক পাৰিপার্শ্বিক সমস্যাবোৰৰ মূল হ'ল Genesis ত উল্লেখ থকাৰ দৰে প্রকৃতিৰ ওপৰত মানুহৰ প্রভূত্বৰ ধাৰণাৰ লগত জড়িত আৰু পাশ্চাত্য প্রযুক্তিবিদ্যাৰ উন্নতি আৰু প্রকৃতিৰ প্রতি ইয়াৰ দৃষ্টিভঙ্গী নির্ভৰ কৰে এইধৰণৰ প্রবৃত্তিৰ প্রতি থকা স্থিতিৰ ওপৰত।
- যদিও White ৰ স্থিতিক বহুতে অগ্রাহ্য কৰিছিল আৰু তথাপি খ্রীষ্টানধর্মই প্রাকৃতিক সৃষ্টিসমূহৰ স্বাধীন মূল্যবোধক সমর্থন কৰিছিল আৰু প্রাকৃতিক জগতৰ পৰিচালক আৰু নৈতিক দায়িত্ববোধত নিজকে সমর্পন কৰিছিল।
- ইছলামে মানুহৰ বাবে এক বিশেষ স্থিতিক মানি লৈছিল য'ত এই ধর্মক মানৱ কেন্দ্রীক ধর্ম আখ্যা দিয়া হৈছিল যদিও মুছলমানসকলে তেওঁলোকৰ বিশ্বাসক তত্ব কেন্দ্রীক বুলি কোৱাটোহে প্রাধান্য দিছিল। ইয়াৰ কাৰণ আছিল তেওঁলোকে বিশ্বাস কৰিছিল যে সৃষ্টি হ'ল ঈশ্বৰ সম্বন্ধীয়, মানুহবোৰে এই সম্বন্ধক ক্ষতিসাধন কৰিব পৰা কোনো কার্যতে জড়িত হ'ব নালাগে।
- কোৰণাৰ দ্বাৰা মানুহৰ চৰিত্র ৰূপায়ন কৰিবলৈ দিয়া কার্যই ঈশ্বৰ বা আল্লাই প্রদান কৰা বহুসংখ্যক উৎসৰ উত্তৰদায়িত্বক অন্তর্ভুক্ত কৰিছিল।
- কোৰণাত উল্লেখ কৰা হৈছিল যে আল্লা হ'ল বিশ্বৰ আৰু ই ধাৰণ কৰা সকলোৰে সর্ব শক্তিমান সৃষ্টিকর্তা আৰু মানুহৰ উপযুক্ত চৰিত্র হ'ল সেই খলিফা, এটা পদ যাক এই সন্দর্ভত সাধাৰণভাৱে এজন পৰিদর্শক বা উপ-ৰাজনীতিবিদ বুলি বুজা যায়।

১৪.১০ অধিক জানিবলৈ

1. Jamieson, D. (2001). A Companion to Environmental Philosophy U.S.A. Blackwell.

2. Calliaot, J. B, Frodeman, R. (2009). Encyclopedia of Environmental Ethics and Philosophy, United States : Macmillan.

3. Foltz, Richard, C (2005). Environmentalison in the Muslim World. New York: Science.

১৪.১১ অগ্ৰগতিৰ খতিয়ান

১ নং প্ৰশ্নৰ উত্তৰ ঃ White এ কৈছিল যে আমাৰ সমসাময়িক পাৰিপার্শ্বিক সমস্যাবোৰৰ মূল হ'ল Genesis ত উল্লেখ থকাৰ দৰে প্ৰকৃতিৰ ওপৰত মানুহৰ প্ৰভুত্বৰ ধাৰণাৰ লগত জড়িত আৰু পাশ্চাত্য প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ উন্নতি আৰু প্ৰকৃতিৰ প্ৰতি ইয়াৰ দৃষ্টিভঙ্গী নিৰ্ভৰ কৰে এই ধৰণৰ প্ৰবৃত্তিৰ প্ৰতি থকা স্থিতিৰ ওপৰত।

২ নং প্ৰশ্নৰ উত্তৰ ঃ খ্ৰীষ্টান পৰিৱেশবিদসকলে যুক্তি দিছিল যে বাইবেল পৰিচালকবাদতে গুৰুত্ব দিছিল প্ৰভূত্ববাদৰ নহয়, পৃথিৱী ঈশ্বৰৰ মাজতহে থাকে কিন্তু ইয়াৰ মানৰ আবাসীৰ মাজত নাথাকে। সেয়েহে তেওঁলোকে আঁচনি আৰু নীতিসমূহৰ বিৰোধীতা কৰিছিল যি গ্ৰহটোক জীয়াই থকা বা স্বাস্থ্যক অংগীকাৰ কৰিছিল। তেনেধৰণৰ পৰিৱেশবিদসকলে বিশেষভাৱে জড়িত হৈ আছিল বৰ্তমান অ- নবীকৰণ প্ৰবৃত্তিসমূহৰ ওপৰত থকা বিস্তৃত বিশ্বাস, আবাসৰ বিনাশ, প্ৰহষণ আৰু অন্যান্য সকলো কাৰক যি জলবায়ু পৰিৱৰ্তনত অৰিহণা যোগায় নাইবা পৰিৱেশৰ স্বাস্থ্যক অংগীকাৰ কৰিছিল।

৩ নং প্ৰশ্নৰ উত্তৰ ঃ Lynu White

৪ নং প্ৰশ্নৰ উত্তৰ ঃ মানৱকেন্দ্ৰীকতাবাদ এইয়া মানৱকেন্দ্ৰীকতাবাদে, য'ত White এ বিশ্বাস কৰিছিল যে ই হ'ল খ্ৰীষ্টানধৰ্মৰ প্ৰমুখ বা প্ৰধান আকাৰ, যি আধুনিক বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ উন্নতিক উদিত কৰিছিল আৰু তাৰ পৰিৱৰ্তে যিয়ে পৰিৱেশসম্বন্ধীয় সমস্যাবোৰক উদগনি জনাইছিল।

৫ নং প্ৰশ্নৰ উত্তৰ ঃ Old Testament ৰ মতে, খ্ৰীষ্টান ধৰ্মই প্ৰকৃতিৰ জীৱবোৰৰ স্বাধীন মূল্যবোধক তত্বাৱধান লৈছিল আৰু প্ৰকৃতি জগতৰ যত্ন আৰু দায়িত্বৰ পৰিচালকৰূপে সংলপ্তবদ্ধ হৈছিল। যীশুৰদ্বাৰা এই মূল্যবোধৰ পূৰ্বকল্পনা কৰা হৈছিল আৰু New Testament ত

গ্ৰহণ কৰা হৈছিল।

৬ নং প্ৰশ্নৰ উত্তৰ ঃ (ক) খলিফা

(খ) বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তিবিদ্যা

(গ) পতন আৰু প্ৰকৃত পাপ

(ঘ) সমৰ্পন

(ঙ) সিদ্ধান্ত

৭ নং প্ৰশ্নৰ উত্তৰ ঃ (ক) অসত্য

(খ) সত্য

(গ) সত্য

(ঘ) সত্য।

১৪.১২ আৰ্হি প্ৰশ্ন

(ক) অতি চমু প্ৰশ্ন

প্ৰশ্ন ১ ঃ খ্ৰীষ্টান ধৰ্মই প্ৰকৃতি আৰু দ্বৈবত্বৰ একাত্মক বিশ্বাস কৰিছিল নে নাই ক'ক।

প্ৰশ্ন ২ ঃ খ্ৰীষ্টান ধৰ্মৰ বিশ্বাস অনুসৰি এই জগতখনৰ সৃষ্টি কেনেকৈ হৈছিল।

প্ৰশ্ন ৩ ঃ কোৰাণৰ দ্বাৰা মানুহক কি চৰিত্ৰ ৰূপায়ন কৰিবলৈ দিয়া হৈছে?

প্ৰশ্ন ৪ ঃ ইছলাম ধৰ্মত সৃষ্ট সত্তাৰ অনুক্ৰমৰ ভিতৰত মানুহৰ স্থান কি?

(খ) চমু প্ৰশ্ন (প্ৰায় ১৫০ শব্দৰ ভিতৰত প্ৰতিটো প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়ক)

প্ৰশ্ন ১ ঃ পৰিৱেশি সংৰক্ষণৰ ক্ষেত্ৰত সমসাময়িক মুছলমান পৰিবেশবিদসকলৰ আন্দোলনৰ ভূমিকা কি?

প্ৰশ্ন ২ ঃ খ্ৰীষ্টান ধৰ্মৰ প্ৰকৃতি মানৱীয়তা আৰু ঈশ্বৰৰ মাজৰ সম্বন্ধক বুজোৱা মূল আধাৰ কি?

প্ৰশ্ন ৩ ঃ ইছলামৰ মতে পৃথিৱীত মানুহৰ চৰিত্ৰ কি?

প্ৰশ্ন ৪ ঃ খ্ৰীষ্টান আৰু ইছলাম ধৰ্মৰ পৰিৱেশসম্বন্ধীয় ধাৰণাবোৰৰ মাজত থকা পাৰ্থক্যবোৰ কি কি?

(গ) দীঘল প্ৰশ্ন (প্ৰায় ৩০০-৫০০ শব্দৰ ভিতৰত প্ৰতিটো প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়ক)

প্ৰশ্ন ১ ঃ পাৰিপার্শ্বিক নীতিশাস্ত্ৰ সম্পৰ্কে খ্ৰীষ্টানসকলৰ ধাৰণাৰ ওপৰত এখন ৰচান লিখক।

প্ৰশ্ন ২ ঃ খ্ৰীষ্টান ধৰ্মৰ বিপক্ষে উত্থাপিত হোৱা মানৱ কেন্দ্ৰীকতাবাদৰ মতবাদক ন্যায়সঙ্গতভাৱে বিচাৰ কৰিব পৰা যায় নে? আলোচনা কৰক।

প্ৰশ্ন ৩ ঃ সমসাময়িক ইছলামীয় পাৰিপার্শ্বিক চিন্তাৰ ওপৰত এটি টোকা লিখক।

****